

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ ТРАНСПОРТУ

УДК 330.332

DOI: 10.30977/ЕТК.2225-2304.2023.42.155

ОБҐРУНТУВАННЯ СКЛАДОВИХ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА**АЧКАСОВА Л. М.**, кандидат економічних наук, доцент.

E-mail: lachkas@ukr.net, ORCID: 0000-0002-4519-7789

ВОДОЛАЗЬСЬКА Т. О., кандидат економічних наук, доцент.

E-mail: tatyana.vodolazhska@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0158-3343

Кафедра менеджменту, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, вул. Я. Мудрого, 25, м. Харків, Україна, 61002.

***Анотація.** Швидкість і технології доставки вантажів, мобільність і якість перевезень, своєчасність і цінова політика – все це та багато інших параметрів забезпечуються транспортно-логістичною системою підприємства. Для удосконалення управління такою системою необхідно розуміти її складові, щоб враховувати всі можливі фактори, які визначають її ефективність. Саме тому питання обґрунтування складових транспортно-логістичної системи підприємства є актуальним.*

Для реалізації цілей статті були використані такі методи: проаналізовано та синтезовано інформацію щодо визначення поняття «транспортно-логістична система» і встановлено, що автори сходяться в питанні призначення цієї системи, але відрізняються у визначенні складових. За допомогою системного та інформаційно-логічного підходу визначено, що транспортно-логістична система підприємства має складатися з елементів, які можна розглядати в якості ресурсів, підсистем управління цими елементами і процесів надання послуг. У ході дослідження також широко використовувався аналітичний і графічний методи та метод синтезу для формування структури транспортно-логістичної системи підприємства.

У статті отримали подальший розвиток складові транспортно-логістичної системи підприємства, які, на відміну від існуючих, доповнені процесами надання послуг, що відіграють значну роль в ефективності надання транспортно-логістичних послуг.

Запропоновані удосконалення дозволять стабілізувати процес управління транспортно-логістичною системою підприємства і сформуванню комплексне уявлення про систему і фактори, які на неї впливають.

Отримані результати, що полягають в розробці удосконаленої транспортно-логістичної системи підприємства, дозволяють здійснювати подальші дослідження щодо цифрової трансформації існуючої системи підприємства.

Ключові слова: транспортно-логістична система, операційний менеджмент, управління транспортно-логістичною системою, ефективність надання транспортно-логістичних послуг.

Постановка проблеми. Жорстка конкуренція є ознакою сучасного ринку транспортних послуг, який характеризується ще і

динамічним впливом зовнішнього середовища на діяльність автотранспортних підприємств (АТП). Конкурентоспроможність й ефективність АТП в ринкових умовах визначаються швидкістю і технологіями доставки вантажів, мобільністю і якістю перевезень, своєчасністю і ціновою політикою, асортиментом і надійністю послуг та безліччю інших параметрів, які забезпечуються транспортно-логістичною системою підприємства. Для удосконалення управління такою системою необхідно розуміти її складові, щоб враховувати всі можливі фактори, які визначають її ефективність. Саме тому питання обґрунтування складових транспортно-логістичної системи підприємства є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток інноваційних цифрових технологій та науково-технічний прогрес мають значний вплив на транспортні перевезення, в тому числі й автомобільні. Саме використання екологічно ефективних технологій сприяє удосконаленню діяльності всієї організації, ланцюгів поставок (оптимізуються, за кожною ланкою ланцюгів), послідовність операцій із дотриманням міжнародних стандартів, покращується якість наданих транспортно-логістичних послуг кінцевому отримувачу.

Різноманітність вимог отримувачів, як показує практичний досвід, стосується дотримання тимчасових термінів доставки, які відповідають виробничій необхідності та ритмічності, безпеки вантажів, що перевозяться до місця передачі прав власності, відповідного оформлення документів, виконання планів перевезень за обсягом, рівня допустимого ризику та інших вимог.

Забезпечити різноманіття вимог споживача транспортних послуг можливо лише при наявності на підприємстві сформованої транспортно-логістичної системи, яка дозволяє керувати ефективністю надання послуг з урахуванням всіх вимог клієнта.

Господарська діяльність автотранспортних підприємств здійснюється в умовах високої конкуренції, тому питання нарощування їхніх конкурентних переваг та оцінки факторів підвищення ефективності та розвитку транспортно-логістичної діяльності на них є вкрай важливими.

На питання що собою являє транспортно-логістична система підприємства дослідники відповідають по-різному. В основному мова йде про сукупність певних елементів, призначених для

забезпечення ефективного переміщення вантажів від виробника до споживача. У табл. 1 наведено деякі підходи різних авторів.

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття «транспортно-логістична система»

Дослідник	Зміст поняття	Особливості
1	2	3
Гордієнко М.І. [1]	Складна система яка складається з таких елементів як транспорт, склади, технології, персонал, інформація і т.д., призначена для забезпечення ефективного переміщення вантажів від виробника до споживача	Складається з логістичної та транспортної підсистем
Прокопенко О. П. [2]	Складна система взаємодіючих елементів, таких як транспорт, склади, інформація, персонал, технології і т.д., призначена для забезпечення ефективного переміщення вантажів від виробника до споживача	Має характеристики: цільова спрямованість, елементність, взаємозв'язок, системність
Котенко А. М. [3]	Сукупність матеріально-технічних, організаційних, фінансових та інформаційних ресурсів для ефективного переміщення вантажів від виробника до споживача	Сукупність ресурсів
Войцехівський В. В. [4]	Система, що забезпечує рух матеріальних потоків від постачальників до споживачів	Включає в себе всі види транспорту, склади, транспортні термінали, засоби зв'язку і управління
Білоус М. П. [5]	Складна система, що складається з взаємодіючих елементів, таких як транспорт, склади, інформація, персонал, технології і т.д. Ця система призначена для забезпечення ефективного переміщення вантажів від виробника до споживача	Враховує функції: складування і переміщення вантажів, інформаційне забезпечення, управління логістичними процесами
Ковальчук В. М. [6]	Сукупність організаційних заходів, фінансових, матеріальних, інформаційних ресурсів, що забезпечують безперервне та ефективне переміщення вантажів від місця їхнього виникнення до місця споживання	Сукупність заходів і ресурсів

Закінчення табл. 1

1	2	3
Мельник М. В. [7]	Сукупність взаємопов'язаних видів діяльності, пов'язаних з організацією і управлінням рухом матеріальних потоків від виробника до споживача	Включає в себе транспорт, складування, інформаційні системи і технології, управління логістичними процесами, а також персонал, який забезпечує ці процеси

Як видно з таблиці, всі наведені визначення цього поняття є достатньо близькими і відрізняються наповненістю складових. Так, всі дослідники сходяться на тому, що транспортно-логістична система призначена для забезпечення ефективного переміщення вантажів від виробника до споживача. Гордієнко М.І., Прокопенко О.П., Білоус М.П. та Мельник М.В. [1; 2; 5; 7] включають у цю систему персонал. Це, на наш погляд, має логічне підґрунття, тому що саме персонал є суб'єктом та об'єктом управління в будь-якій соціально-економічній системі і забезпечує діяльність підприємства, підвищення його ефективності й конкурентоспроможності.

Проаналізувавши всі визначення, які дають науковці, можна зробити висновок, що транспортно-логістична система - це складна система, елементами якої є різні види транспорту, склади, транспортні термінали, засоби зв'язку, інформаційні технології, фінансові ресурси та персонал, які взаємопов'язані між собою і управління якими забезпечує ефективне переміщення матеріального потоку від місця його виникнення до місця споживання.

Якщо мова йде про транспортно-логістичну систему автотранспортного підприємства, то певні елементи можуть бути відсутніми.

Невирішені складові загальної проблеми. Для удосконалення управління транспортно-логістичною системою підприємства невирішеним завданням залишається визначення ітаобґрунтування її складових.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є визначення та обґрунтування складових транспортно-логістичної системи підприємства і їх взаємозв'язку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для удосконалення управління транспортно-логістичною системою важливим етапом є визначення її складових. Уявлення про складові системи дозволяє означити фактори її удосконалення.

Для забезпечення руху матеріального потоку необхідні транспортні засоби, які є основним матеріальним ресурсом автотранспортного підприємства, тому цей ресурс має входити до складу ТЛС підприємства.

Існування та рух матеріального потоку неможливий без інформаційного і фінансового потоків, які рухаються паралельно з ним й забезпечують результат переміщення вантажів від місця їхнього виникнення до місця споживання. Тому інформаційні і фінансові ресурси, які створюють відповідні потоки, мають входити до складу транспортно-логістичної системи підприємства.

Персонал підприємства є ключовим елементом будь-якої соціально-економічної системи. Його кваліфікація і досвід формують умови, активізують, координують і забезпечують не тільки процеси управління, а і процеси перетворення ресурсів у результати та процеси трансформації в транспортно-логістичній системі.

Підтримання обладнання, рухомого складу в робочому стані, його обслуговування і ремонт забезпечуються відповідною службою АТП. Забезпечення безперебійної роботи підприємства є необхідним і ця функція покладена на відділ постачання. Ці служби не беруть безпосередньої участі в транспортно-логістичному процесі, але мають бути врахованими як сервіси ТЛС підприємства.

Всі перераховані елементи самі по собі не можуть забезпечити виконання замовлень. Тому управління цими елементами має запустити та скоординувати роботу всієї транспортно-логістичної системи підприємства і стати ще однією його складовою.

Систему управління елементами ТЛС підприємства варто розділити на підсистеми, з яких вона складається і які відображають напрямки управлінських впливів. Такою підсистемою є підсистема нормування, яка стабілізує і регламентує роботу ТЛС підприємства. Вона визначає правила, що є загальновизнаними та узаконеними для виконання певних видів операцій і робіт, використання певних видів ресурсів та визначає допустимі границі того чи іншого показника, що створює певну стабільність в роботі підприємства [8].

Підсистема планування дозволяє створювати систему планових документів, за допомогою яких визначається зміст та певний порядок дій для забезпечення тривалого існування організації, вона допомагає враховувати всі ендогенні та екзогенні фактори, що створюють певні умови, в яких функціонує підприємство, і сприяє його гармонійному розвитку.

Підсистема організування відповідає за групування і розподіл функцій, робіт і завдань між виконавцями, вона визначає підпорядкованість служб, відділів та окремих працівників, делегує повноваження. Вона проєктує систему комунікацій, яка забезпечує координацію і контроль роботи підприємства, а також прийняття ефективних управлінських рішень, створює організаційний клімат і будує єдину організаційну систему, яка узгоджує всі елементи ТЛС підприємства і створює умови для внутрішньої адаптації до змін зовнішніх факторів.

Постійний двосторонній обмін інформацією між працівниками та керівництвом, колегами, партнерами, замовниками і виконавцями забезпечується підсистемою зворотного зв'язку. Це дає можливість створити робочий простір, де усі можуть висловлювати свої пропозиції щодо тих чи інших процесів, побажання і вимоги [9].

Здорова культура зворотного зв'язку дозволяє вдосконалити бізнес-процеси, підвищити якість обслуговування клієнтів, сприяє розвитку працівників підприємства, дає можливість виявляти проблеми в управлінні та потенційні джерела конфліктів.

Підсистема обліку, аналізу і контролю допомагає отримувати всі необхідні дані щодо ключових показників прибутку, витрат та реалізації планів, вона покращує контроль за виконанням усіх бізнес-процесів. Система управлінського обліку спирається на фінансові операції, тому необхідна регулярна оцінка їх ефективності і коректності. Це функція фінансового контролю управлінського обліку, який сприяє координації фінансових потоків, усуває перевитрати ресурсів, регулює фінансові ризики та перевіряє законність грошових операцій. Тому підсистема обліку та аналізу включає системи бюджетування і контролінгу [10].

Підсистема регулювання покликана усувати відхилення, збої, недоліки тощо в системі, яка є об'єктом керування, за рахунок розроблення і впровадження керуючою системою корегуючих

впливів. Виявлення в результаті контролю відхилень від норм, що підлягають регулюванню, можуть відбуватися на різних етапах процесу управління. Ця підсистема сприяє попередженню виходу з нормального режиму роботи в стан руйнування, кризи. Відрегульована система має необхідну відповідність та узгодженість характеристик. Підсистема регулювання ще виконує функції координування, що забезпечує стійке становище організації на ринку і в соціально-економічному середовищі. Таким чином, ця підсистема істотно доповнює всі вищезначені підсистеми управління елементами ТЛС підприємства, забезпечуючи взаємодію окремих частин системи управління, організації в інтересах виконання поставлених перед нею завдань.

Третя група складових транспортно-логістичної системи підприємства – це процеси надання послуг, які відображають сутність роботи підприємства з клієнтами і партнерами та забезпечують якість транспортно-логістичних послуг.

Підсистема продажу послуги і супроводження клієнта забезпечує укладання угод з клієнтами та їх супроводження. Її завданнями є встановлення контакту з потенційними клієнтами, виявлення їх потреб і вимог, презентація послуги, обробка заперечень і знаходження компромісу, укладання угоди та організація інформаційного, документального й іншого супроводження клієнта [11].

Підсистема проектування і розробки послуги включає визначення економічно обґрунтованих схем доставки вантажу з використанням рухомого складу оптимальної вантажопідйомності і з урахуванням вимог клієнта. Така задача вирішується за допомогою моделювання транспортного процесу в логістичній системі. Якщо мова йде про міську логістичну систему, то її ефективність залежить від того, наскільки ефективним є управління перевізним процесом. Вплинути на цю ефективність можна при вирішенні задач маршрутизації з урахуванням особливостей вантажів, параметрів транспортної мережі, потреб і умов роботи відправників та споживачів і з використанням оптимальних марок транспортних засобів. Ці задачі відносяться до багатокритеріальних і потребують ретельного узгодження їх пріоритетності з клієнтом.

Підсистема технічного обслуговування і ремонту рухомого складу відноситься до сервісів. Вона підтримує рухомий склад в працездатному стані і надає послуги з технічного обслуговування і ремонту, забезпечує безпечну експлуатацію автомобілів підприємства. Саме ця система створює умови для готовності парку рухомого складу до виконання замовлень клієнтів.

Ще одним сервісним елементом ТЛС підприємства є підсистема забезпечення. Це підсистема, як і підсистема ТО і ремонту рухомого складу, не пов'язана безпосередньо з виробництвом послуг, але вона виконує необхідні функції забезпечення безперебійної ритмічної роботи підприємства. Саме ресурсне забезпечення підтримує на необхідному рівні виробничий процес запасами матеріалів, енергії, інформації та людськими ресурсами [12].

Основним у процесах надання послуг є підсистема перевезень, завдання якої полягає в диспетчеризації перевезень та оперативному обліку на всіх супутніх ділянках. Крім того, завданням підсистеми є налаштування дії складних тарифів для контрагентів, маршрутів, моделей транспортних засобів та інше. Підсистема працює з маршрутними листами, веде облік і розподіл замовлень по автомобілях та облік рознарядок.

Виходячи з викладеного матеріалу, можна запропонувати складові транспортно-логістичної системи підприємства і зв'язок між ними (див. рис. 1).

Запропоновані складові транспортно-логістичної системи підприємства і взаємозв'язки між ними дають можливість враховувати все різноманіття факторів, які визначають внутрішній стан системи, її потенціал, сильні і слабкі сторони, можливості і потреби в розвитку окремих складових.

Крім того, кожна складова ТЛС підприємства знаходиться під впливом сукупності екзогенних факторів, які формують умови, можливості і перешкоди, що впливають на ефективність ТЛС. Таким чином, запропонована структура транспортно-логістичної системи підприємства дає можливість свідомо управляти нею, удосконалювати і досягати намічених цілей.

Отримана структура транспортно-логістичної системи підприємства складається з елементів, які можна розглядати, з управління елементами ТЛС підприємства та процесів надання послуг.

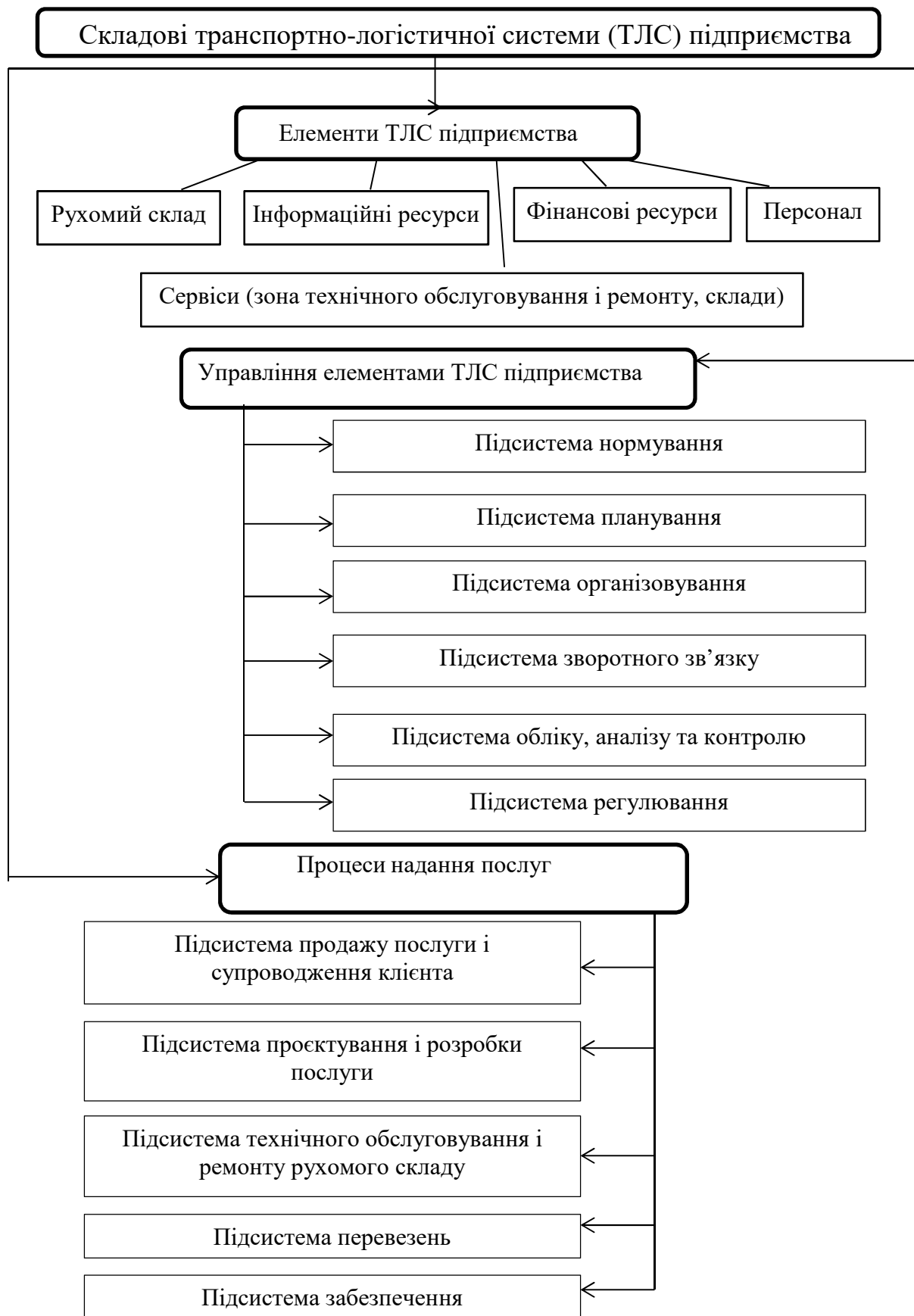

Рис. 1. Структура транспортно-логістичної системи підприємства

Елементи транспортно-логістичної системи підприємства можна розглядати як ресурси підприємства, які трансформуються в процесі виробництва послуг. Складова управління ТЛС розділена на підсистеми, що відповідають окремим функціям управління. Процеси надання послуг також розділені на підсистеми, які відображають етапи надання послуги: починаючи з продажу послуги і закінчуючи підсистемою забезпечення

Висновки. Різноманіття вимог споживачів транспортних послуг можна забезпечити, якщо на автотранспортному підприємстві сформована транспортно-логістичної система, яка дозволяє управляти ефективністю і якістю надання послуг з урахуванням всіх вимог клієнта та підтримувати свій потенціал. Тому питання обґрунтування складових транспортно-логістичної системи підприємства є актуальним і має комплексний характер.

Використання системного підходу та логіко-інформаційного методу дослідження дозволило запропонувати в роботі бачення авторів щодо складових транспортно-логістичної системи підприємства. Запропонована структура цієї системи дозволяє вирішувати ряд питань щодо управління такою системою і підвищення ефективності її діяльності

По-перше, структура і склад системи дають уявлення про її можливості щодо надання послуг. По-друге, при формуванні алгоритму оцінки ефективності такої системи кожна її складова може бути оцінена і розглянута як фактор, який впливає на загальну ефективність системи. По-третє, при визначенні шляхів удосконалення такої системи кожен її складову можна розглядати як окремий напрямок удосконалення або враховувати при формуванні комплексних рішень щодо шляхів удосконалення.

Подальший розвиток цієї теми полягає в розробці питань цифрової трансформації транспортно-логістичної системи підприємства.

Література

1. Гордієнко М. І. Логістика: підручник. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 143 с.
2. Прокопенко О. П. Логістика: підручник. Київ: Видавничий дім "Інститут економіки та підприємництва", 2021. 166 с.

3. Котенко А. М. Логістика: підручник. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2022. 156 с.
4. Войцехівський В. В. Логістика: підручник. Київ: Національний транспортний університет, 2020. 167 с
5. Білоус М. П. Логістика: підручник. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2020. 166 с.
6. Ковальчук В. М. Логістика: підручник. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2022. 165 с.
7. Мельник М. В. Логістика: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 157 с.
8. Нормування праці. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96
9. Як побудувати культуру безперервного зворотного зв'язку в компанії: ТОП-10 порад. URL: <https://cases.media/article/yak-pobuduvati-kulturu-bezperernogo-zvorotnogo-zvyazku-v-kompaniyi-top-10-porad>
10. Нестеренко К. Контролінг та контроль у системі управлінського обліку: в чому відмінність і як вони пов'язані. URL: <https://finacademy.net/ua/materials/article/kontrolling-i-kontrol-v-sisteme-upravlencheskogo-ucheta>
11. 5 етапів продажів: як успішно закривати будь-які угоди. URL: <https://remonline.ua/blog/sales-cycle/>
12. Михайловська О. В. Операційний менеджмент: підручник. URL: https://pidru4niki.com/10760803/menedzhment/operatsiynyi_menedzhment
13. Купалова Г. І., Хрутьба Ю. С. Еколого-економічні аспекти оптимізації логістичних товаротранспортних потоків підприємств: монографія. Київ: Компринт, 2019. 143 с.
14. Безугла Л. С., Юрченко Н. І., Ільченко Т. В., Пальчик І. М., Воловик Д. В. Логістика: навч. посіб. Дніпро: Пороги, 2021. 252 с.
15. Балановська Т. І., Гоголя О. П., Кубіцький С. О., Михайліченко М. В., Троян А. В. Управління організацією: навч. посіб. Київ: ФОП Ямчинський О. В., 2021. 464 с.
16. Harrison A., Skipworth H., Van Hoek R., Aitken J. Logistics Management and Strategy. Pearson, 2022. 496 p.

References

1. Hordiienko, M. I. (2020). Lohistyka: pidruchnyk [Logistics: textbook]. Kyiv: KNU imeni Tarasa Shevchenka. [in Ukrainian].
2. Prokopenko, O. P. (2021). Lohistyka: pidruchnyk [Logistics: textbook]. Kyiv: Vydavnychiy dim "Instytut ekonomiky ta pidpriemnytstva". [in Ukrainian].

3. Kotenko, A. M. (2022). Lohistyka: pidruchnyk [Logistics: textbook]. Kyiv: KNU imeni Tarasa Shevchenka. [in Ukrainian].
4. Voitsekhivskyyi, V. V. (2020). Lohistyka: pidruchnyk [Logistics: textbook]. Kyiv: Natsionalnyi transportnyi universytet. [in Ukrainian].
5. Bilous, M. P. (2020). Lohistyka: pidruchnyk [Logistics: textbook]. Lviv: Natsionalnyi universytet "Lvivska politekhnika". [in Ukrainian].
6. Kovalchuk, V. M. (2022). Lohistyka: pidruchnyk [Logistics: textbook]. Kyiv: KNU imeni Tarasa Shevchenka. [in Ukrainian].
7. Melnyk, M. V. (2018). Lohistyka: pidruchnyk [Logistics: textbook]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. [in Ukrainian].
8. Normuvannia pratsi. Vikipediia. Vilna entsyklopediia [Labor rationing. Wikipedia. Free encyclopedia]. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96. [in Ukrainian].
9. Yak pobuduvaty kulturu bezperervnogo zvorotnoho zviazku v kompanii: TOP-10 porad [How to build a culture of continuous feedback in the company: TOP-10 tips]. URL: <https://cases.media/article/yak-pobuduvati-kulturu-bezperervnogo-zvorotnogo-zvyazku-v-kompaniyi-top-10-porad>. [in Ukrainian].
10. Nesterenko, K. Kontrolinh ta kontrol u systemi upravlinskoho obliku: v chomu vidmynnist i yak vony poviazani [Controlling and control in the management accounting system: what is the difference and how are they related]. URL: <https://finacademy.net/ua/materials/article/kontrolling-i-kontrol-v-sisteme-upravlencheskogo-ucheta>. [in Ukrainian].
11. 5 etapiv prodazhiv: yak uspishno zakryvaty bud-yaki uhody [5 stages of sales: how to successfully close any deal]. URL: <https://remonline.ua/blog/sales-cycle/>. [in Ukrainian].
12. Mykhailovska, O.V. Operatsiinyi menedzhment. Pidruchnyk [Operational management. Textbook]. URL: https://pidru4niki.com/10760803/menedzhment/operatsiyniy_menedzhment. [in Ukrainian].
13. Kupalova, H.I. & Khrutba, Yu.S. (2019). Ekoloho-ekonomichni aspekty optymizatsii lohistychnykh tovarotransportnykh potokiv pidpriemstv: monohrafiia [Ecological and economic aspects of optimization of logistics freight flows of enterprises: monograph]. K.: Kompynt. [in Ukrainian].
14. Bezuhla, L. S., Yurchenko, N. I., Ilchenko, T. V., Palchyk, I. M. & Volovyk, D. V. (2021). Lohistyka: navch. posib. [Logistics: education. manual]. Dnipro : Porohy. [in Ukrainian].
15. Balanovska, T.I., Hohulia, O.P., Kubitskyi, S.O., Mykhailichenko, M.V. & Troian, A. V. (2021). Upravlinnia orhanizatsiieiu : navch. Posib. [Organizational management: training. manual]. K. : FOP Yamchynskyi O.V. [in Ukrainian].
16. Harrison, A., Skipworth, H., Van Hoek, R. & Aitken J. (2022). Logistics Management and Strategy. Perason. [in English].

JUSTIFICATION OF COMPONENTS IN THE ENTERPRISE'S TRANSPORT AND LOGISTICS SYSTEM

ACHKASOVA L., Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor.

E-mail: lachkas@ukr.net, ORCID 0000-0002-4519-7789

VODOLAZHSKA T., Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor.

E-mail: tatyana.vodolazhska@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0158-3343

Department of Management, Kharkiv National Automobile and Highway University, Ya. Mudrogo str., 25, Kharkiv, Ukraine, 61002.

***Abstract.** Speed and technology of cargo delivery, mobility and quality of transportation, timeliness and price policy – all these and many other parameters are provided by the transport and logistics system of the enterprise. To improve the management of such a system, it is necessary to understand its components in order to take into account all possible factors that determine its effectiveness. That is why the issue of substantiating the components of the enterprise's transport and logistics system is relevant.*

The following methods were used to implement the goals of the article: the information on the definition of the "transport and logistics system" was analyzed and synthesized, and it was established that the authors agree on the purpose of this system, but differ on the definition of its components. With the help of a system and information-logical approach, it was determined that the transport and logistics system of the enterprise should consist of elements that can be considered as resources, subsystems of managing these elements and processes of service provision. In the course of the study, analytical methods, graphical methods and synthesis methods were also widely used to form the structure of the transport and logistics system of the enterprise.

The article further developed the components of the enterprise's transport and logistics system, which, unlike the existing ones, are supplemented with service provision processes that play a significant role in the efficiency of the transport and logistics services provision.

The proposed improvements will make it possible to stabilize the process of managing the transport and logistics system of the enterprise and to form a comprehensive view of the system and the factors that affect it.

The obtained results, consisting in the development of an improved transport and logistics system of the enterprise, allow further research on the digital transformation in the existing system of the enterprise.

Key words: transport and logistics system, operational management, management of transport and logistics system, efficiency of transport and logistics services provision.